

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Litresits András Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Litresits András ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Koruhely Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Koruhely Péter ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2014. június 5. napján meghozott, 65.P.26.102/2013/12. számú ítélete ellen a felperes részéről 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, és kötelezte, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 50.000 forint perköltséget, és a Magyar Államnak külön felhívásra 36.000 forint kereseti illetéket.

Ítéletében ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1) bekezdését, 78. § (2) bekezdését, 80. § (1), (2) bekezdéseit, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 164. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalását, és az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatát.

Úgy ítélte meg, hogy a felperesnek a képmás védelmével kapcsolatos keresete nem teljesíthető, mivel - bár a képi ábrázolás túlzó véleményt fejez ki, hisz a felperest maffiózóként ábrázolja, mely a tartalomra a kérdéses szórólap túlololdalának szövegezése is ráerősít - a képi üzenettel a szórólap készítője a véleménynyilvánításhoz fűződő, Alaptörvényben is biztosított joggal élt, mellyel azt fejezte ki, hogy a felperes politikai és jogi felelőssége álláspontja szerint kívánatos. A véleménykifejezés az ábrázoláson túl szöveges megjelenítésben is kifejeződött a korrupt, maffiózó kitételek használatával. Azt nem vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy az ilyen minősítés az okszerű volt-e az alperes részéről, ugyanakkor arra mutatott rá, hogy elsősorban politikai üzenete volt a közlésnek, nem pedig tényleges bűncselekmény elkövetésével vádolták a felperest.

A szórólapok úgy fogalmazzak, hogy a felperes minisztersége idején történtek miatt vetődik fel a korrupció gyanúja, ugyanakkor konkrét tevőleges magatartást nem állított, csak a minisztériumi vezetői felelősségből eredő mulasztásra gondolhat az olvasó. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperes felelősségének feszegetése felvethető egy kampányban, és ezzel összefüggésben a véleménynyilvánítás joga nem korlátozható.

Álláspontja szerint, nem indokolt az alperesi véleménynyilvánítási szabadság korlátozása a felperes képmáshoz és jóhírnévhez fűződő személyiségi jogával szemben, mivel az alperes konkrét cselekvőséget, elkövetési magatartást a felperessel kapcsolatosan valótlanul nem állított. A felperesnek, mint korábbi állami vezetőnek túlnie kell a vele szemben megfogalmazott politikai kritikát, mivel egy durva hangvételű választási kampányban a politikai szerepvállalással kapcsolatos vádaskodás, mint a politikai vita egyik formája, nem korlátozott magatartás. Az ilyen magatartás nem akadályozható ideiglenes intézkedés, vagy ítéleti rendelkezés formájában sem.

Mindezekre tekintettel jogalap hiányában utasította el a felperes keresetét.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a kereseti kérelemnek megfelelő döntés meghozatalát.

Álláspontja szerint a támadott határozat ellentmondásos, ténybeli tévedéseket tartalmaz és az elsőfokú bíróság nem bírálta el valamennyi kereseti kérelmet. Nem valós, hogy az általa sérelmezett szórólapok kizárólag országgyűlési választási kampányidőszakban kerültek nyilvánosságra. A 2014-es országgyűlési választásokat megelőzően a kampányidőszak a jogszabály szerint 2014. február 15-től április 6. napjáig tartott. A sérelmezett szórólapok azonban ezt megelőzően kerültek a nyilvánosság elé.

Megítélése szerint az elsőfokú bíróság nem érintette azt a kérdést, hogy az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdése szerint a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának megsértésére.

A perbeli esetben a felperes nem járult hozzá a képmásának felhasználásához, azt az alperes hozzájárulása nélkül alkalmazta.

Az „ingatlanmaffia felperes neve tudtával” valótlan tartalmú tényállítást tartalmazó szövegrész, melyben megfogalmazottakat semmilyen logikai alapon nem lehetett volna politikai üzenetnek tekinteni. A közlést az átlagember szempontjából kell megítélni, és jelentéstartalmát felderíteni. Köztudomású, hogy az ingatlanmaffia kifejezésnek valakinek a tudomásához társítása, kijelentő módon kizárólag tényállítás lehet, melynek valódiságát az alperes nem bizonyította, és a közlés jóhírnevet, becsületét sértő állítás.

„A számos korrupciós ügybe keveredett felperes neve” közlés, valamint nevének a nagyüzemi korrupcióval való összekapcsolása, a „korrupt maffiabaloldal” szintén a nevéhez kötött „kétes ügyek”, valamint a „tudtával elindított és több mint 100 millió forint kárt okozott beruházás”, vagy a „minisztersége idején a ... vagyonát szétlopták” közlés és „a minden idők legkorruptabb kormányának tagja” közlések valótlan tartalmú tényállítások és híresztelések. Ebbe a körbe tartozik a „egymilliárd forintos kárt okozott” és az „együtt tették tönkre az országot” közlés is. Ezek valótlanok, kifejezőmódjukban indokolatlanul bántóak, sértőek, melyeket közszereplőként sem köteles túrni.

Álláspontja szerint az alperest terhelte volna annak perbeli bizonyítása, hogy a sérelmezett tényállítások nem valótlanok, illetőleg a képi megjelenésekhez hozzájárult. Ilyen bizonyítékokat azonban az alperes nem szolgáltatott, az alperes által csatolt sajtóközlemények pedig a valóság bizonyítására alkalmatlanok. Utalt arra is, hogy az ún. ...ügyek nem is a miniszterségéhez voltak köthetők, egyébként pedig az érintetteket a hűtlen kezelés vádja alól felmentette a bíróság.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének helyben hagyását indítványozta.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével, ezért határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság az alkalmazott jogszabályokat teljes körűen ismertette, ezért azokra a másodfokú bíróság csak visszautal.

A felperes utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság nem bírálta el valamennyi kereseti kérelmét, különös tekintettel a 2014. május 12. napján kelt beadványában (9. sorszámú irat) foglaltakra. A felperes a bíróság felhívására ebben a beadványában pontosította keresetét, melyre az elsőfokú bíróság a kereset ismertetésekor utalt is (12. sorszámú ítélet 2. oldal lap alja). Ebben a beadványában a felperes valamennyi sérelmezett közlést feltüntette, melyeket az elsőfokú bíróság kurzív szedéssel emelt ki, melyre szintén utalt a kereset ismertetésekor. Mivel az elsőfokú bíróság egységesen minősítette véleménynyilvánító jellegűnek a felperes által sérelmezett valamennyi szöveges és képi közlést, és erre hivatkozva utasította el a keresetet nem volt olyan elbírálatlan része a keresetnek, melyre tekintettel a határozat, Pp. 252. § (2) bekezdése szerinti, a Pp. 213. § (1) bekezdésére alapított hatályon kívül helyezése vált volna szükségessé.

Elsősorban arra mutat rá a másodfokú bíróság, hogy a személyiségi jogsértések megítélése szempontjából közömbös az, hogy a felperes által sérelmezett közlések a választási eljárásról szóló 2013. XXXVI. törvény (Ve.) 139. §-a szerinti kampányidőszakban, vagy azon kívüli időben jelentek meg. Amennyiben személyiségi jogsértés megállapítható, az alól nem mentesül a jogsértő abban az esetben sem, ha a jogszabály által előírt időszakban közölte nyilatkozatait. Amennyiben pedig a meghatározott időszakon kívül történik az esetleges jogsértés, a megállapítás szempontjából ez a körülmény sem jelenthet külön értékelési szempontot. Mindez abból következik, hogy a Ptk. által óvott személyiségi jog abszolút szerkezetű jogviszony, a személyiség időbeli hatálytól függetlenül védelmet élvez a jogtalan beavatkozásoktól.

Osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a felperes által sérelmezett szövegrészek, illetőleg a képmás közlése a felperes tevékenységéről való véleményalkotás.

Az Alaptörvény IX. cikkének (1) bekezdése szerint, mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

Az Alkotmánybíróság a véleménynyilvánítás szabadságának tartalmának meghatározásakor a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában kifejtette, hogy fokozott alkotmányos védelmet élveznek az olyan értékítéletek, amelyek a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot, még akkor is, ha azok esetleg túlzóak és felfokozottak. A véleménynyilvánítási szabadság megfogalmazása szempontjából nincs különbség a tényállítások és az értékítéletek kifejtése között, mivel önmagában egy tényközlés is véleménynek minősülhet, mert magának a közlésnek a körülményei is tükrözhetnek véleményt. Az Alkotmánybíróság határozottan kiemelte azt, hogy a véleménynyilvánítás alkotmányos alapjoga nem korlátozódik csak és kizárólag az értékítéletekre [36/1994. (VI. 24.) AB határozat III.2. pontja].

A felperes által sérelmezett közlések mindegyike olyan volt, mint ami a felperesnek, mint vezető politikusnak és korábbi honvédelmi miniszternek a tevékenységéhez kapcsolt értékítéletnek minősül. Az értékítélet tartalmából következtethető az is, hogy a véleményt megfogalmazó a felperes tevékenységét rendkívül elmarasztalóan minősítette. A politikai közéletben a „korruptió” és a „maffia” kifejezések említése az eltérő politikai ideológiákat valló csoportosulások hétköznapi eszköztárává alakult. Erőteljes tartalmuk - éppen a gyakori alkalmazásuk miatt - a büntetőjogi vonatkozásokat túlnyomórészt

nélkülözi, és különböző személyek, csoportok kedvezményezett helyzetbe kerülését jelentő tartalommal használatosak. A sérelmezett szórólapok több közismert ügyet is megemlítenek, melyekkel a felperest összefüggésbe hozta az alperes. A kifogásolt közlések egyike sem olyan mellyel kapcsolatban az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) által a Lingens kontra Ausztria ügytől alkalmazott bizonyíthatósági teszt eredményre vezetne. A közlések nem tartalmazznak kifejezetten a felperes személyére vonatkozó, igazolható, vagy cáfolható határozott és konkrét tényállításokat, ezért ezek értékítéletnek minősülnek, melyek bizonyíthatóságáról és igazságtartalmáról nem lehetséges állást foglalni [EJEB, Lingens kontra Ausztria (9815/82), 1986. július 8., 42. bekezdés].

Az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatának hivatkozott része kiemeli azt is, hogy az alkotmányos védelem alatt álló emberi méltóság, becsület és jóhírnév az értékítéletekben megnyilvánuló véleménynyilvánítási szabadság külső korlátja lehet. Ezt erősítette meg az Alkotmánybíróság az 1/2015. (I. 16.) AB határozatában is (a határozat [42] bekezdésében).

A véleménynyilvánítás és az emberi méltóság összevetése terén az Alkotmánybíróság úgy foglalt állást, hogy az emberi méltósággal való bármilyen összefüggés nem igazolja a véleménynyilvánítás, illetőleg a szólásszabadság korlátozását. Az emberi méltóság védelméhez való jog csak az emberi státusz meghatározójaként korlátozhatatlan, míg mint általános személyiségi jog és belőle származó személyiségi jogok korlátozhatók {7/2014. (III. 7.) AB határozat [43]}.

Fokozott a védelem az olyan megnyilvánulásokkal kapcsolatosan, amely az érintett közéleti tevékenységével, politikai szerepvállalásával kapcsolatos. A közhatalom gyakorlója és a közszereplő politikus tevékenységét kritizáló nyilatkozatok tekintetében a bírósági és alkotmánybírósági gyakorlat az olyan nyilatkozatokat tekinti az emberi méltóság oldaláról a véleménynyilvánítási szabadság korlátjának, melyek az érintett személyiséget dehumanizálják, illetve a közéleti tevékenységen kívül eső privát szférába való beavatkozásként határozhatók meg.

A felperes képmásának felhasználása közszereplés alkalmával készült felvételt jelentett, amelyet az alperes szintén a közéletben kifejtett felperesi tevékenységgel összefüggésben tett közzé a felperes által sérelmezett módon. Ez a képi megoldás is az alperes politikai állásfoglalását, véleménynyilvánítását jelentette. Az alperes egy, a felperes közszereplését bemutató felvételt használt fel üzenetének közvetítésére. A felperes képmását nem torzította el, azt nem módosította, csak az eredeti felvétel valóságos közegét változtatta meg felismerhető módon. A szemlélő számára egyértelmű, hogy a bemutatott szituáció kreált, nem kelti a valódiság látszatát. A képmás politikai üzenetként való felhasználása nem jelentett olyan a Ptk. 80. § (1) bekezdése szerinti visszaélést, mely a véleménynyilvánítás alkotmányos korlátját jelentette volna.

Sem a szöveges, sem a képi megoldás nem ütközött abba az alkotmányos korlátba, ami a felperes emberi minőségének kétségbe vonását jelentette volna, és ami abszolút korlátja a véleménynyilvánítási szabadságnak. A szórólap szorosan a választásokhoz kötődő anyagként került nyilvánosságra, az kifejezetten a felperes közéleti tevékenységét érintette és támadta, alapvetően választási előnyök elérése érdekében.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a felperes köteles viselni az alperes perköltségét a Pp. 239. §-ának utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján.

A perköltség az alperesi jogi képviselőt, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése szerint megillető ügyvédi munkadíjból áll.

Köteles továbbá viselni a felperes a le nem rótt fellebbezési illetéket, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint.

Budapest, 2015. június 30.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Hercsik Zita s.k.
előadó bírő bírő

A kiadmány hitelül:
tisztviselő